

МІСЦЕ ТА РОЛЬ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ В УПРАВЛІННІ СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток ринкової економіки вимагає розробки та застосування нових підходів в управлінні підприємствами. При цьому на перший план висувуються економічні критерії оцінки ефективності їх діяльності, підвищуються вимоги до гнучкості та оперативності управління з позицій забезпечення сталого та ефективного розвитку.

Підприємства як відкриті системи можуть бути простими (малі підприємства), складними (середні) і надскладними (великі інтегровані підприємства-корпорації). Кожне підприємство володіє певним техніко-технологічним і соціально-економічним потенціалом. Система управління повинна створювати умови для прогресивного нарощування потенціалу на малих, середніх і великих підприємствах при ефективному використанні виробничих ресурсів.

Новим напрямом в управлінні підприємствами в Україні стає застосування системи фінансового контролінгу, як функціонально відокремленого напрямку економічної роботи, пов'язаного з реалізацією фінансово-економічної функції менеджменту, що забезпечує прийняття раціональних оперативних і стратегічних рішень. Сьогодні на вітчизняних підприємствах досить швидко йде процес інтеграції традиційних методів обліку, аналізу, нормування, планування і контролю в єдину систему отримання, обробки та узагальнення інформації. Мова йде про систему, яка дозволяє управляти підприємствами, орієнтуючись не тільки на отримання прибутку (як важливого поточного результату їх діяльності), а й на одночасне комплексне вирішення багатьох інших актуальних задач, однією з яких виступає інтенсифікація стійкого і ефективного розвитку підприємств на базі найбільш досконалих інноваційних рішень.

Фінансовий контролінг має забезпечити процес моніторингу, аналізу, планування і контролю за рухом усіх фінансових ресурсів підприємства та своєчасного виявлення і усунення вузьких місць в процесі діяльності. Це стає можливим тільки за умов створення дієвої системи контролінгу в рамках існуючої системи фінансового менеджменту. Проте, він не обмежується здійсненням лише внутрішнього контролю за фінансовою діяльністю та фінансовими операціями, але являється ефективною координуючою системою забезпечення взаємозв'язку між формуванням інформаційної бази, фінансовим аналізом, фінансовим плануванням і внутрішнім фінансовим контролем [2, с. 197].

Основні завдання фінансового контролінгу на підприємстві можна згрупувати наступним чином:

- 1) інформаційне забезпечення процесу обліку, планування і прогнозування;
- 2) регулювання і контроль за виробничими та фінансовими аспектами діяльності підприємства;
- 3) планування (оперативне, стратегічне, інноваційне, інвестиційне тощо);
- 4) контроль (порівняння заданих і фактичних показників, аналіз відхилень між ними, аналіз переваг та недоліків) [1, с. 63].

Контролінг в більшій мірі відображає характер сучасного процесу управління та включає в себе не тільки чисто облікові функції на підприємствах, а й весь спектр управління процесом досягнення кінцевих оперативних і перспективних цілей, а також результатів їх діяльності. Всі елементи системи фінансового контролінгу (починаючи від планування до моніторингу реалізації планів) націлені, насамперед, на формування умов, необхідних для виконання планів на основі аналізу результатів їх виконання, оцінки позитивних і негативних відхилень планів в процесі реалізації. Виходячи з ситуації, що склалася, теперішніх і майбутніх можливостей та небезпек, якими супроводжується розвиток підприємства як системи, з використанням контролінгу можна визначати, наприклад, які альтернативні дії містяться в портфелі у підприємства в даний час, оцінювати наявність

альтернатив у майбутньому і розробляти нові, орієнтовані на оптимізацію досягнення поточних і перспективних цілей розвитку. Тим самим система фінансового контролінгу поставляє керівнику інформацію, необхідну для осмисленого прийняття управлінських рішень щодо забезпечення сталого та ефективного комплексного розвитку підприємства.

Перебуваючи на стику обліку, інформаційного забезпечення, контролю та координації дій різних служб, фінансовий контролінг займає особливе місце в управлінні підприємством. Він пов'язує воєдино всі ці функції, інтегрує і координує їх. Причому не підміняє собою управління підприємством, а переводить його на якісно новий рівень.

Література:

1. Алексеев А.В. Роль системы контроллинга в управлении устойчивым развитием предприятия / А.В. Алексеев // Новые технологии. – 2008. – Выпуск 5. – С. 62-64.
2. Карцева В.В. Фінансовий контролінг в системі фінансового менеджменту / В.В.Карцева // Сталий розвиток економіки. – 2011. – № 5. – С. 195-198.